

Vianočné zamyslenie

■ Adventné obdobie je prvou časťou liturgického roka rímsko-katolíckej cirkvi. Tento čas, ktorého význam spočíva v duchovnej príprave na Vianoce, je vymedzený štyrmi nedelami pred sviatkom narodenia Ježiša Krista. Prichádza k nám každoročne, neberúc ohľad na nič, ani na súčasnú „covidovú pliahu“. Aj keď sme už dostatočne „masírovaní“ vianočnými reklamami, ktoré nás presvedčajú o tom, čo všetko na Štedrý deň potrebujeme a bez čoho sa určite nezaobídeme, advent nás napomína, aby sme zahodili predvianočný stres, zhn a nervozitu. Reklamy nás

alebo na to, ako ich mama prvýkrát zobrala do kuchyne a ako sa spoločne zabávali, hoci piekli „len“ jeden druh koláča. Prípadomínajú si, ako s nami celý deň sedeli v pyžame a pozerali rozprávky, dívali sa na svietiaci vianočný stromček a na figúrky v drevenom betleheme s dvoma Ježiškami. Keďže máme dvojčky, dvoch Ježiškov im vystrúhal nebohý ujo Miško Siman, aby každá mala svojho a aby nedošlo k zvade.

Bohužiaľ, dnešný svet vstúpuje deťom filozofiu: Čím viac – tým lepšie. Čím viac druhov vianočných cukroví, tým lepšia gazdinka. Čím viac drahých darov, tým viac človeka ľúbime. Dospeli sme do štádia, keď nekupujeme dary z lásky, ale z povinnosti. Dar pre dar, nie pre radosť z obdarovania.

nútia nakupovať a obdarovávať sa nezmyselnými darmi, no podstata Vianoc nám uniká. Darom, tieto sviatky už dávno nie sú oslavou pokoja a radosti, ale sviatkami konzumu a darov.

Patrím medzi tých dospelých, ktorí sa na Vianoce tešia presne tak ako malé deti. Snažím sa nepatriť do hore spomínanej skupiny ľudí, ale vnímať krásnu atmosféru, ktorá sa šíri začínajúcim adventom. Ozdobené stromčeky, usmíati ľudia a nezamiteľná vôňa ihličia vzbudzujú vo mne nostalgiu a spomienky na detstvo. Presne na tie chvíle, ktoré som strávil s mojimi rodičmi.

Keď s rodinou pozerám vianočné videá z nášho rodinného albumu, vnímam, že moje deti si nepamätajú, koľko hračiek dostali alebo koľko druhov cukroví mama napiekla. Spomínajú na humorné situácie, ktoré každoročne vznikali pri zdobení vianočného stromčeka, na ľudí, s ktorými tieto sviatky prežívali,

Počas Vianoc myslíme na tých, na ktorých nám naozaj záleží. Sú ako biele vločky padajúce na našu rozohriatu dlaň. I keď sa nám nepodarilo všetky tieto vločky pochytať a pošepkať im tiché vianočné prania, stále ich môžeme pošepkať do zimného vánku. Ten ich roznesie našim blízkym do všetkých kútov. Jedno takéto želanie posielame aj k vašim rodinám.

pracovníci obecného úradu
poslanci obecného zastupiteľstva
redakčná rada Noviniek spod Hradiska

Pri kúpe darčiekov nemyslíme na to, čo našich blízkych poteší, ale na to, že na dar nesmieme zabudnúť (podobnú motiváciu častokrát registrujem aj u seba). A tak sa stáva, že siahame po niečom, čo dotýčny človek ani nechce, ani nepotrebuje. Hlavné je, že ulahodíme svojmu svedomiu. Darom, hoci nezmyselným a nechceným, si dokazujeme, že sa o človeka zaujímate a že nám nie je ľahostajný. Či ho skutočne potešíme, to je nám akosi jedno. Mali by sme si uvedomiť, že samotný výber darčeka potrebuje čas, aby sme prišli na to, čo dotýčny človek potrebuje a čo mu urobí radosť. Pre niektorých je najkrajším darom prejav našej lásky, naša všímavosť. Mnohým namiesto hmotného daru postačí, keď ich na meniny alebo narodeniny potešíme krátkym telefonátom. Poteší ich pomoc v čase, keď ju potrebujú, možno aj obyčajný pozdrav na ulici. Možností máme veľa. Niektorí z nás takéto veci robia automaticky, iní sa s podobnými prejavmi vyslovene trápia. Dôležité je, že všetko musí vychádzať z nášho vnútra.

Ja osobne vnímam vianočný čas ako príležitosť na zamyslenie sa nad sebou. Som takým človekom, akým chcem byť? Premýšľam nad životom, ktorý vediem? Nad vzťahmi, ktoré by si možno zaslúžili zmenu? A v neposlednom rade – myslím na tých, ktorých milujem?

Som vďačný za to, že mám ešte oboch rodičov, mnohí takéto šťastie nemajú. Dojíma ma, keď vidím starých ľudí, ako sa držia za ruky a stále sa ľúbia. Tieto maličkosti nám pripomínajú, o čom majú byť Vianoce. O láske, pokore a o pomoci druhým, ktorí nie sú takí šťastní ako my. A presne toto by sme mali učiť deti. Nepotrebujú hromady darov, na ktoré i tak zabudnú, potrebujú nás – spokojných a šťastných. Možno to neocenia hneď, ale v dospelosti im vyčarí úsmev na tvári práve spomienka na chvíle strávené s nami – ich rodičmi.

Dbajme na to, aby vlastnosti ako láskavosť, pokora, prajnosť a ľudskosť boli v ich živote prvoradé.

Ján Turčan ml.

Zasadnutia obecného zastupiteľstva v skratke

Obecné zastupiteľstvo obce Nemecká od uzávierky predošlého vydania obecných novín zasadalo dvakrát, a to 12. novembra a 15. decembra 2020.

Mimoriadne zasadnutie zo dňa 12. novembra 2020

Mimoriadne novembrové zasadnutie sa konalo v obradnej miestnosti Obecného úradu v Nemeckej za dodržania prísnych hygienických a epidemiologických opatrení. Zúčastnilo sa na ňom 8 z 9 poslancov obecného zastupiteľstva. Starosta obce v úvode informoval poslancov o mimoriadnej udalosti – povodni na rieke Hron dňa 13. októbra, keď bol vyhlásený II. stupeň povodňovej aktivity.

V záujme zabezpečenia obidvoch kôl celoplošného testovania na COVID-19 obec Nemecká vynaložila na zabezpečenie dezinfekčných a ochranných prostriedkov, ako aj odmien pre pracovníkov (okrem zdravotníckeho personálu) cca 3 600 eur. Štát v tomto smere úplne zlyhal a celú zodpovednosť presunul na samosprávu, teda na obce a mestá.

Vzhľadom na krízovú situáciu bola voľba hlavného kontrolóra obce posunutá o 60 dní. Voľba je naplánovaná na začiatok roka 2021.

Obecné zastupiteľstvo schválilo postup rekonštrukcie kultúrnemu domu, poskytnutie jednorazových finančných príspevkov na podporu rozvoja nadaných a talentovaných detí a žiakov, ako i zloženie inventarizačných komisií na vykonanie inventarizácie majetku obce k 31. decembru 2020.

V závere starosta obce informoval poslancov o spracovaní pasportu miestnych komunikácií a o zriadení malej kompostárne na priestranstve pri čističke odpadových vôd. Kompostáreň bude obci slúžiť na spracovanie biologicky rozložiteľného odpadu, napríklad aj konárov po jarnom orezávaní stromčekov.

Jozef Kliment, poslanec obecného zastupiteľstva

Riadne zasadnutie zo dňa 15. novembra 2020

Obecné zastupiteľstvo zobralo na vedomie:

- predloženú správu Základnej školy s materskou školou v Nemeckej o výchovno-vzdelávacej činnosti, jej výsledkoch a podmienkach za školský rok 2019/2020,
- stanovisko hlavného kontrolóra k návrhu rozpočtu obce Nemecká na rok 2021,
- viacročný rozpočet obce Nemecká na roky 2022 – 2023.

Obecné zastupiteľstvo schválilo:

- predĺženie zmluvy o prenájme bytových priestorov v budove ZŠ s MŠ Nemecká do 31. decembra 2021, o ktoré požiadala nájomníčka Nadežda Sojaková,
- Všeobecne záväzné nariadenie č. 5/2020 o určení školského obvodu základnej školy v zriaďovateľskej pôsobnosti obce Nemecká,
- Všeobecne záväzné nariadenie č. 6/2020 o niektorých podmienkach držania psov na území obce Nemecká,
- rozpočet obce Nemecká na rok 2021 v zmysle nasledovného návrhu:

Príjmy bežného rozpočtu	1 290 280 €
Príjmy ZŠ	65 500 €
Výdavky bežného rozpočtu	564 264 €
Výdavky ZŠ	732 303 €
Bežný rozpočet	59 213 €
Príjmy kapitálového rozpočtu	–
Výdavky kapitálového rozpočtu	27 948 €
Výdavky ZŠ	–
Kapitálový rozpočet	–27 948 €
Príjmové finančné operácie	–
Príjmové finančné operácie ZŠ	–
Výdavkové finančné operácie	31 265 €
Finančné operácie	–31 265 €
Rozpočet celkom	0

Obecné zastupiteľstvo vyhovel protestu prokurátora Okresnej prokuratúry Brezno a zrušilo Všeobecne záväzné nariadenie obce Nemecká č. 1/2000 o podmienkach chovu a držania domácich a užitkových zvierat. Obecnému úradu uložilo vypracovať a pripraviť na schválenie nové VZN o podmienkach chovu a držania zvierat na území obce, a to do najbližšieho riadneho zasadnutia obecného zastupiteľstva.

Ján Turčan, poslanec obecného zastupiteľstva

Príhovor starostu

■ Vážení spoluobčania, už prvá zapálená svieca na adventnom venci vo mne evokuje nádherné spomienky na predchádzajúce vianočné obdobia, na ktoré som sa každoročne tešil. Príprava darčiekov a prekvapení pre blízkych, vianočné upratovanie, výzdoba vianočného stromčeka, príprava tých najlahodnejších tradičných jedál a koláčikov, organizovanie stretnutí s rodinou

a priateľmi a, samozrejme, neopakovateľná atmosféra Štedrého večera končiaceho mrazivým príchodom z okúzľujúcej polnočnej omše. Vianoce – Ježiško, tradície, pohoda, posedenia v rodinnom kruhu, sánkovačka, lyžovačka, cestovanie.

Tento rok budú vianočné sviatky trochu iné. Obmedzenia spôsobené nepriaznivým vývojom pandemickej situácie nám určite pozmenia ich zaužívaný scenár. No možno nám pripomenú hodnoty, na ktoré sa v poslednom období čím ďalej tým viac

zabúda. Tolerantnosť, spolupatričnosť, schopnosť vidieť problémy iných a ochota podať pomocnú ruku. A to najdôležitejšie – zdravie. Využime preto tento nádherný čas pokoja, lásky, šťastia a porozumenia na načerpanie nových síl a nájdanie vlastného duševného pokoja.

Dovoľte mi, aby som v tomto predvianočnom čase v mene svojom, v mene poslancov obecného zastupiteľstva aj zamestnancov obecného úradu poďakoval všetkým, ktorí sa akýmkoľvek spôsobom zapojili do kultúrneho, spoločenského a športového diania a prispeli k rozvoju našej obce.

Želám vám pokojné a požehnané vianočné sviatky plné vzájomného porozumenia, spokojnosti, lásky a pohody. Prežite ich v zdraví, šťastí a radosti.

Branislav Čižmárik

Sčítanie obyvateľov

■ V dobe od 15. februára do 31. marca 2021 prebehne aj v našej obci sčítanie obyvateľov, ktoré bude po prvýkrát v histórii realizované výlučne elektronickou formou. Povinnosť sčítať sa vyplnením sčítacieho formulára majú všetci obyvatelia Slovenskej republiky, ktorí majú trvalý, prechodný alebo tolerovaný pobyt na jej území, a tiež občania Európskej únie s obvyklým pobytom na Slovensku. Povinnosť vyplniť sčítací formulár za nepľnoletého obyvateľa a za obyvateľa, ktorý nie je spôsobilý na právne úkony, má jeho zákonný zástupca.

Obyvateľ sa má sčítať sám alebo s pomocou blízkej osoby prostredníctvom počítača, tabletu, notebooku alebo mobilného zariadenia. Ak sa nemôže alebo nechce sčítať takýmto spôsobom, môže počas prevádzkových hodín navštíviť kontaktné

miesto zriadené obcou, kde ho sčíta stacionárny asistent, prípadne mu umožní použiť počítač, aby sa sčítal sám. Osoby so zdravotným postihnutím a seniori môžu v čase od 15. februára do 28. februára 2021 telefonicky požiadať obec alebo call centrum o pomoc mobilného asistenta. Ten v dohodnutom čase navštívi obyvateľa a sčíta ho pomocou tabletu.

Podrobné informácie k sčítaniu obyvateľov, telefonické kontakty k nahlasovaniu požiadaviek na mobilného asistenta, ako i adresa a prevádzkové hodiny kontaktného miesta budú zverejnené na webovej stránke obce, na informačných tabuliach vo všetkých miestnych častiach obce, prostredníctvom miestneho rozhlasu a na webovej stránke www.scitanie.sk.

Katarína Starčoková, pracovníčka obecného úradu

Harmonogram vrecového zberu

Vrecový zber plastov sa v roku 2021 bude uskutočňovať posledný štvrtok v mesiaci podľa nasledovného harmonogramu:

Mesiac	Termín zberu
január	28. 1.
február	25. 2.
marec	25. 3.
apríl	29. 4.
máj	27. 5.
jún	24. 6.
júl	22. 7.
august	26. 8.
september	30. 9.
október	28. 10.
november	25. 11.
december	30. 12.

Plasty, kovy (plechovky) a viacvrstvové kombinované materiály(tetrapaky – krabice z džúsov, mlieka a pod.) sa v našej obci zbierajú spoločne. Je teda možné uložiť ich spolu do jedného vreca, resp. kontajnera, pretože sa následne triedia na triediacej linke.

A predsa prišiel naozajstný Mikuláš!

■ Za posledné mesiace sme si už trochu zvykli, že nič nefunguje tak ako predtým. To, na čo sme boli zvyknutí, že sa deje, sa nedialo. Nekonal sa kultúrne akcie, neboli Dni obce, ľudia sa nestretávali na veľkých rodinných oslavách a svadbách, necestovali sme na dovolenky do zahraničia. Ani škola poriadne nebola. Teda ona aj bola, len to učenie a vyučovanie bolo trochu inakšie. Niekedy rozpačitejšie, potom zaujímavé, inokedy vypadol signál alebo vypli elektrinu a bolo po učení.

Všetko okolo sa zmenilo. Iba deti ostali stále tými istými deťmi, čo si dokážu bezstarostne užívať každú voľnú chvíľu, robíť nezbedy a radosť svojmu okoliu. Deťmi, čo vždy na konci roka poctivo čistia čižmičky a topánky, aby za svoju poslušnosť dostali sladkú odmenu a potom od Ježiška pod stromček vytúžený darček.

Tento rok je rokom výziev. Pred mnohými sme stáli aj my v kultúrnej komisii. Po prvej vlne pandémie sme sa tešili, že sa so všetkými známymi a rodinami stretneme počas Dní obce. Zbytočne. Aj tieto akcie boli zakázané. Nemohli sme pre našich občanov pripraviť nič z toho, čo sme mali pôvodne naplánované. Prišla jeseň a s ňou druhé kolo pandémie v ešte väčšej sile ako to prvé. Všetky podujatia, na ktorých by sa mohli ľudia stretnúť, boli opäť zrušené a my sme stáli pred výzvou, ako pripraviť aspoň jednu akciu tak, aby bola pre všetkých bezpečná a splnila očakávania tých najmenších.

Spoločné stretnutie vonku pri stromčeku alebo v kultúrnom dome neprichádzalo do úvahy. Vreco s mikulášskymi sladkosťami sme mohli jednoducho zložiť v škole, aby darčeky deťom rozdal učiteľ a bolo by po paráde. Rozhodli sme sa, že si to takto nejjednoduchšie, preto padol návrh, že by sme mohli pri dodržaní všetkých hygienických opatrení roznieť balíčky deťom do ich domovov. Zišla sa skupina nadšencov a dobrovoľníkov, ktorí neváhali, zamaskovali sa za čertov, anjelov a Mikulášov a potom v malých skupinkách navštívili domácnosti tých, čo prejavili o takúto návštevu záujem a vopred sa prihlásili na našom obecnom úrade.

Návšteva to bola veru nezvyčajná, plač tých najmenších, ktorí sa báli čerta, bolo v niektorých domoch počuť až k bráničke.

Niektoré deti zarecitovali básničku alebo zakričali na Mikuláša aj z okna svojej izbičky. Rozdávanie radosti bolo tento rok nezvyčajné a nezvyčajne jednoduché. Malé zvedavé očka žiarili, lebo ešte stále veria, že život tam vonku, za dverami, je vlastne jedna veľká rozprávka. A tak je to dobre. Časy, v ktorých veríme, že naozaj chodí po svete Mikuláš a neviditeľný Ježiško nosí pod stromček darčeky, sú tým najkrajším obdobím v našom živote. Preto aj napriek všetkému, čo sa dnes vo svete deje, nesmieme zabúdať na našich najmenších. Lebo aj oni sú krehkí a zraniteľní, no raz, keď vyrastú, bude na ich pleciach stáť svet. Oni sú tí, čo raz budú myslieť a konať tak, ako ich to dnes naučíme, ako im to ukážeme. Mám preto nesmiernu radosť, že môžeme poďakovať všetkým, čo sa pričínili o realizáciu tejto krásnej akcie, všetkým, ktorí priložili ruku k dielu, aby si mikulášske darčeky aj tento rok našli cestu k našim deťom.

Zuzana Kováčová Švecová

Napísali ste nám

Ivka a Tomino Košťalovci: *Ďakujeme krásne všetkým, čo sa na tejto akcii podieľali, tohtoročný Mikuláš sa určite dlho udrží v pamäti našich detí, pretože sa konal netradične zazvonením na bránu, dvere každého dieťaťa, krásne prevapko, nádherná akcia.*

Peter Balco: *Ďakujeme, boli ste super.*

Lubka Priesolová: *Ďakujeme za návštevu a balíčky.*

Alenka Melišová: *Ďakujeme.*

Mirka Ondrej: *Deti v Nemeckej mali najkrajšieho Mikuláša za posledné roky. Ďakujeme všetkým, ktorí sa o to pričínili.*

Lenka Hlaváčiková: *Mohlo by to byť každý rok takto.*

Rastislav Kofí Marko: *Musím povedať, že sa nám to páčilo ešte viac ako obvyčajne v tej masovke ☺. Bolo to osobnejšie, i keď nepochybujeme, že to bolo omnoho náročnejšie. A ďakujeme.*

Z činnosti denného stacionára

Rok 2020 bol a stále je náročný pre jednotlivca aj pre celú spoločnosť. Prítomnosť koronavírusu nás stavia do situácií, na ktoré nie sme zvyknutí a ktoré zažívame možno prvýkrát v živote. Sme nútení robiť rozhodnutia, pri ktorých volíme menšie zlo.

To sa deje aj v sociálnych službách. Po prvej vlne pandémie, ktorú sme zvládali celkom uspokojivo, bol denný stacionár opäť otvorený. Počas prvej vlny nám prišlo ročné obdobie a fakt, že počet nakazených v našej spoločnosti nebol vysoký. Pobyt vonku, prechádzky a neskôr stretávanie sa v menších skupinkách našim klientom pomohli prežiť toto obdobie v celkom dobrej emocionálnej, psychickej aj fyzickej kondícii. Počas letných mesiacov by sme na Covid skoro ani nepomysleli, nebyť opatrení, ktoré sa museli preventívne dodržiavať.

Začiatkom septembra sa situácia začala pomaly zhoršovať a koncom mesiaca už bolo jasné, že druhá vlna pandémie je rozbehnutá a čoskoro opäť dôjde k obmedzeniam. Dlhو sme nečakali. Stav v našom okrese sa zhoršil natoľko, že pán starosta 1. októbra vydal príkaz o obmedzení poskytovania sociálnej služby ambulantnou formou seniorom vo veku 62 a viac rokov. Mladým dospelým sa sociálna služba v dennom stacionári poskytovala naďalej. Októbrové slniečko ešte hrialo, a tak sme počas terénnej služby trávil čas s klientmi vo vonkajšom prostredí, zabezpečovali nákupy a viedli dlhšie telefonické rozhovory. Cítili sme však, že tentokrát je situácia oveľa vážnejšia ako na jar. Počas októbra sa epidemiologická situácia ešte viac zhoršila. V novembri prišlo na rad plošné testovanie, od ktorého sme veľa očakávali. Odhalené nízke percento nakazených, plošné

testovanie a čiastočný *lockdown* dávali nádej na opätovné otvorenie stacionára. Klienti tentokrát prežívali izoláciu horšie, v nemalej miere k tomu prispelo sychravé jesenné počasie, obmedzenie pobytu vo vonkajšom prostredí a frustrujúce správy z médií. Pochmúrna nálada sa prehlbovala s každým pribúdajúcim dňom.

Po zvážení všetkých pre a proti sme sa rozhodli stacionár po povinnom otestovaní klientov aj zamestnancov koncom novembra otvoriť. Nebolo to ľahké rozhodnutie, zariadenia tohto typu v Banskej Bystrici a aj v iných okresoch boli vtedy naďalej uzavreté. My sme otvorili. Opatrenia boli prísnejšie, pripravili sme tri miestnosti pre plnohodnotné fungovanie troch malých skupín, ktoré celý deň fungovali vo vlastnom režime vrátane stravovania. Podľa usmernení klient v dennom stacionári nemusel mať nasadené rúško. Vo svojej skupine mohol tráviť deň bez ochrany dýchacích ciest, no v spoločných priestoroch si rúško

zakladal, takisto pri návšteve inej skupiny. Personál dodržiaval najprísnejšie epidemiologické opatrenia. Takto nastavený režim nikomu nevadil, všetci boli radi, že sú konečne medzi svojimi. Pripravili sme bohatý decembrový program, na ktorý sme sa všetci tešili. Počas celého adventu mala fungovať vianočná dielňa, v rámci ktorej bola na pláne výroba vianočných ikebán, pečenie vianočného pečiva, výroba darčiekov pre deti z Centra pre rodinu vo Valaskej a aj príprava vianočných pohľadníc pre našich blízkych a pre organizácie, s ktorými spolupracujeme. Štetcom sme chceli namaľovať zimnú krajinu a sánkovačku. Mal prísť Mikuláš s anjelom, mladí dospelí sa veľmi tešili na tieto roly vianočných dobrodejo. Nemal chýbať vianočný kvíz a premietanie vianočných filmov na plátno. Najviac nás mrzí, že nám nevyšla akcia *Spievanie pod oknami s Čierťazou*, ktorú sme naplánovali tesne pred Vianocami.

Naše nadšenie ochromil Covid. Bol to zvláštny pocit. Museli sme rýchlo jednať. Viaceré postupy, ktoré boli doteraz na papieri, sa stali skutočnosťou. Testovanie, kontaktovanie inštitúcií, konanie podľa nariadených inštrukcií regionálneho úradu verejného zdravotníctva, Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR, telefonáty klientom a karanténa boli udalosti, ktoré sa odohrali v priebehu niekoľkých hodín. Našťastie všetko dobre dopadlo. Naša kolegyňa je už zdravá, všetkým ostatným sa choroba vyhla. Počas desiatich dní izolácie sme si pravidelne volali: personál klientom, klienti personálu, klienti klientom – ako rodina. A to hreje pri srdci...

Dodržiavanie opatrení pomáha. Vieme to, my v dennom stacionári sme sa o tom presvedčili počas týchto mesiacov už viackrát. Najmä vďaka tomu sa nič vážne nestalo.

Renáta Liptaiová

Dobrovoľný hasičský zbor v Nemeckej

■ Od ostatného čísla našich obecných novín sa v hasičskom zbore neudiali žiadne zásadné zmeny. Naplánované výročné členské schôdze sa podľa inštrukcií Dobrovoľnej požiarnej ochrany SR odkladajú na obdobie po Novom roku, keď sa predpokladá zlepšenie epidemiologickej situácie.

Po výdatných dažďoch v polovici mesiaca október, ktoré trvali niekoľko dní, sa situácia na rieke Hron v našej obci výrazne skomplikovala. Zvýšená hladina zaplavila záhrady v miestnej časti Zámostie, kde boli na prehradenie dovtedy nezaplavených

Dohliadali na celkový viac-menej bezproblémový priebeh, usmerňovali obyvateľov, dezinfikovali areál, v ktorom prebiehali odbery, a vykonávali pokyny veliteľa odberového miesta.

Dovolím si tvrdiť, že epidemiologická situácia a všetky nariadenia s ňou spojené rozdeľujú spoločnosť. Možno je to podmienené niekedy až zarážajúcimi, nie vždy logickými a hlavne často sa meniacimi opatreniami. Nechcem hodnotiť ani vyjadrovať svoje politické presvedčenie, v našej spoločnosti máme na to „odborníkov“ viac ako dosť. Prečo to píšem? Z jediného dôvodu.

*Zaplavené záhrady v Dubovej na Ulici 1. mája a na Krátkej ulici
Foto Pavol Oller*

záhrad použité aj protipovodňové vaky. Hasiči spolu s technickými zamestnancami obce preventívne naplnili vrecia pieskom. Situácia zneprijemnila životy ľudí aj na Ulici 1. mája v miestnej časti Dubová, kde voda z potoka za obytnými budovami našťastie zaplavila len záhrady. Voda potrápila hasičov aj zamestnancov obce Nemecká, vytopené boli pivničné priestory obecného úradu, z ktorých bolo potrebné nežiaducu vodu prečerpať späť do Hrona. Hasiči počas celého priebehu trvania 2. stupňa povodňovej aktivity monitorovali hladinu nášho dobrovoľného zboru.

Na prelome mesiacov október a november sa nielen v našej obci konalo celoplošné testovanie obyvateľstva na prítomnosť ochorenia COVID-19. Uskutočnilo sa v dvoch kolách s týždňovým odstupom. V Nemeckej boli zriadené dve odberové miesta, na ktorých boli súčinní aj členovia nášho dobrovoľného zboru. Boli prerozdelení do skupín, ktoré sa postupne obmieňali.

Aby ľudia pochopili, prečo sme ako hasiči súhlasili s pomocou pri organizovaní a zabezpečení samotného priebehu testovania. Počas testovania alebo po ňom sme sa stretli s viacerými reakciami, našťastie, väčšina z nich bola pozitívna. Aj keď niektorí naši členovia a obyvatelia mohli mať o testovaní pochybnosti.

Byť členom dobrovoľného hasičského zboru nesie so sebou aj nejaké povinnosti, ktoré by si členovia mali plniť. A s čistým svedomím môžem povedať, že sa k nim snažíme prístupovať zodpovedne. Jednou z takýchto úloh bolo i toto testovanie. Aj v samotnom statuse dobrovoľníka sa píše, že dobrovoľník je ten, kto má ochotu a chuť pracovať bez nároku na odmenu, disponuje morálnymi a ľudskými kvalitami. Má pevnú vôľu, je vľúdny, spoľahlivý a koná nezištne. Preto sme brali ako povinnosť minimálne pomôcť s organizáciou zamestnancom nášho obecného úradu. Ako iste väčšina z vás vie, takmer celé zabezpečenie akcie bolo zverené do rúk obcí a miest.

Ďakujem každému jednému členovi nášho hasičského zboru, ktorý akýmkoľvek spôsobom pomohol zmierniť dopady povodní z októbrových daždivých dní, rovnako všetkým, ktorí neváhali, v priebehu dvoch víkendov obetovali svoj čas a dopomohli k hladkému priebehu testovania.

Na záver chcem v mojom mene, ale aj v mene všetkých hasičov z Nemeckej zaželať našim občanom čo najpríjemnejšie prežitie vianočných sviatkov.

Pavel Marčok, tajomník DHZ Nemecká

Moja milá studnička

■ Bola si krásna, ľudia ťa mali radi, ba aj zvieratká. Všetkých si občerstvila, zahasila smäd, dala silu. Keď šli kravičky a kozičky z paši, pri tebe sa zastavili, ba aj husičky, čo sa pásli na lúčkach. Ľudia chodili s vedrami a brali ťa domov na pitie a varenie. Ženičky aj prádlo plákali. Pre hasičov si bola pri výcviku vodný zdroj. Ešte aj pre ručnú striekačku. Kto vie, kde ju šikovní chlapi z Nemeckej dali, keď likvidovali hasičský zbor v Dubovej.

V škole nás učili chrániť ťa a udržiavať v čistote. Mám k tebe vrúcny vzťah aj preto, že sme susedia, ale aj preto, že všetkým chlapcom z dediny si uhasila smäd po športovom výkone na

Lúčkach. No a teraz nepatríš nikomu. A ten, komu podľa zákona patríš, ťa nepozná. Školopovinné deti, ale aj tie staršie si z teba urobili smetisko.

V minulosti si, vodička, tiekla až do Hrona, lenže teraz ti nemá kto vyčistiť jarčok. Ani tí, cez ktorých záhrady si tiekla. Na Ulici Janka Kráľa tiež si nič a zarastáš alebo ťa zahádza tí obyvatelia, popred ktorých domy by si mala mať priechod.

Záverom ma napadá myšlienka, čo tak založiť dobrovoľné združenie s názvom „Studnička“ a opraviť a oživiť aj tie v prírode, ktoré patria do katastra obce?

Vlado Urban

Základná škola

s materskou školou v Nemeckej

Čo je nové v našej škôlke

Mesiac november bol pre nás naozaj pestrý

■ A nielen pre nás... *Ide zima, bude mráz. Kam sa, vtáčik, kam schováš?*

V chladných zimných mesiacoch majú vtáky nedostatok potraviny. Krmidlo alebo búdka je ich útočiskom, preto sme v novembri vyhlásili súťaž o najkrajšie krmidlo alebo búdku pre vtáčky. Cieľom bolo rozšíriť povedomie detí o praktickej pomoci vtáctvu žijúcemu v bezprostrednej blízkosti a posilniť kladný vzťah k prírode. Počas tohto mesiaca si deti za pomoci svojich rodičov mali doma vyrobiť spomínané predmety. Podmienkou bol prírodný materiál. Výtvary boli nápadité a originálne. Všetky boli veľmi pekné, preto sme odmenili všetkých, ktorí sa do tejto súťaže zapojili. Búdky a krmidlá sme rozvešali a umiestnili na školskom dvore. Deti budú prikrmovať vtáčky po celú zimu. Zvýšenie populácie vtáctva prostredníctvom vtáčích búdok je jednou z najdôležitejších metód ochrany ohrozených a ubúdajúcich druhov.

V mesiaci november sme si konečne splnili spoločný cieľ, ktorým bolo vybudovanie preliezačky. Vďaka finančným príspevkom z 2 % z dane z príjmov, príspevku z projektov a aj

z vlastných finančných prostriedkov sme si zakúpili preliezačku pre veľké deti. Tie z nej mali veľkú radosť a neváhali ju hneď otestovať. Preto ďakujeme každému, kto nám daroval 2 % z dane, a veríme, že týmto spôsobom budeme môcť naďalej zveľaďovať náš školský dvor.

Čo sa dialo v decembri

Aj napriek tomu, že v tomto čase prežívame náročné obdobie a v očiach, ktoré sú nad rúškami, sa často zračí neistota, strach a únava, vidíme tam aj nádej, snahu a citlivosť. Tam, tesne nad tým rúškom, nájdeme ukryté aj svetielko duše, a preto ju skúsme aspoň nezraniť, keď jej už nevieme pomôcť.

Ale naozaj si nevieme pomôcť? Áno, vieme. Pomáhame si vždy. Aj v takomto ťažkom období sa v našej materskej škole nájdu dobrosrdeční rodičia, ktorí si napriek svojim rodinným a pracovným povinnostiam nájdu čas a pomôžu nám pedagógom skrášľovať školský dvor pre „naše“ a vaše deti. Neodradilo ich ani mrazivé počasie, preto sa chceme o to srdečnejšie poďakovať páňovi Palárikovi, Belkovi, Ťážkému, Dejmekovi, Donovalovi, Balcovi, Simanovi, Müllerovi a Mórovi, ktorí sa zapojili do spoločnej práce pre nás všetkých. Veľká vďaka patrí aj páňovi Marekovi Belkovi, ktorý nám už niekoľkokrát upravil školský dvor, a páňovi Nátherovi, ktorý sa postaral o občerstvenie brigádnikov a zabezpečil pre nich kapustnicu z kuchyne motorestu.

Hoci prísne protipandemické opatrenia nám neumožňujú zorganizovať aktivity v materskej škole tak, ako sme boli zvyknutí, Mikuláša sme na návštevu predsa len pozvali. Prišiel síce iba pod naše okienka, ale deti s napätím načúvali, kedy sa ozve cinkot zvončeka. Niektoré pozorne sledovali, či má svojho pomocníka čerta, ktorý sa po chvíli objavil aj s veľkým vrecom na neposlušné deti. No u nás také deti neboli, lebo čertovi ostalo prázdne vrece. Deti Mikulášovi zaspievali, zarecitovali a s radosťou prijali balíčky plné dobrôt. Aj keď niektorí drobci vyronili slzičku, nakoniec boli všetci spokojní, poďakovali Mikulášovi a pustili ho rozdávať radosť ďalším deťom do iných škôlok.

S veľkým srdcom sa chceme poďakovať pánovi Ing. P. Páleníkovi, ktorý nám prostredníctvom firmy TRIDE INVEST, s. r. o., Banská Bystrica každé dva týždne od začiatku školského roka zdarma dezinfikuje celú materskú školu a jedáleň. Veľmi si vážime jeho starostlivosť o bezpečnosť detí aj pedagógov.

Kolektív materskej školy

Blíži sa vianočný čas, ktorý pre každého z nás znamená
pokoj, lásku, zimné radovánky a hlavne čas,
ktorý budeme tráviť v kruhu svojich najbližších.

Prajeme vám všetkým na Vianoce pokoj v duši, šťastie, ktoré nič nezruší.

V novom roku veľa sily, aby ste zdraví dlho žili
a aj keby CELÝ SVET sa zosypal, vy ostaňte v pokoji.

O nevšednej zbierke Petra Sojaka

■ Každý zberateľ má k objektu svojho záujmu citový vzťah. Zbierané predmety zvyčajne máva kvalitne roztriedené, vedie si dôkladnú evidenciu a značnú pozornosť venuje aj tomu, aby zbierka bola atraktívne vystavená. Peter Sojak zo „starej“ Dubovej vlastní početnú zbierku modelov áut, ktorú neustále rozširuje.

Predpokladám, že táto záľuba má korene v tvojom vzťahu k motorizmu. Je to tak alebo ťa k zbieraniu autíčok priviedlo niečo iné?

Áno, máš pravdu, už ako malému chlapcovi sa mi páčili autá, aj keď v tej dobe u nás v bývalom Československu to bola samá Škoda a Lada, nebol internet ani nič podobné a vidieť nejaké západné autá bola rarita. K samotnému zbieraniu modelov som sa dostal pomerne neskoro a náhodou. Prvý model som si kúpil v roku 1995 v nejakom obchode, bolo to krásne červené Ferrari

a potom ďalšie a ďalšie. Takto to ide s väčšími či menšími preslávkami už 25 rokov.

Kolko modelov máš v zbierke a podľa čoho ich rozdeľuješ alebo ukladáš?

Momentálne sa v mojej zbierke nachádza cca 450 kusov modelov v mierkach 1 : 43 a 1 : 24, najstaršie z nich majú viac ako 25 rokov a sú to modely z mojich začiatkov. Zbierku rozdeľujem na také tri tematické celky. Prvý tvoria modely v mierke 1 : 43, legendárne automobily minulej éry, takzvané kultovky, a sú to autá, ktoré poznajú hlavne tí starší ešte z čias bývalého Československa, napríklad Škoda, Lada, Moskvíč, Volga, Wartburg, Trabant a iné. V druhom sú policajné autá z celého sveta v mierke 1 : 43. V treťom športové autá v mierke 1 : 24, napríklad Ferrari, Porsche, Pontiac a iné. To sú už trochu väčšie modely, majú asi tak 20 až 22 cm a dajú sa na nich otvárať dvere aj kapota motora.

Modely automobilky Škoda vo farbách československej Verejnej bezpečnosti, zľava Škoda 110 L, Škoda 105 L, Škoda 120 L a Škoda Favorit

Model rumunskej automobilky ARO s typovým označením 246

Modely automobilky Ford s typovým označením Crown Victoria vyrábané v USA a Kanade, zľava ford mexickej polície, v strede ford americkej polície v meste Dayton a vpravo ford americkej polície mesta New York

Na ktoré modely sa špecializuješ, prípadne ku ktorým máš najbližší vzťah a prečo?

Mojou prioritou sú tie spomínané kultovky, no srdcovou záležitosťou sú predsa len policajné autá, aj keď sám neviem prečo. Zatiaľ sa v mojej zbierke nachádza cca 120 policajných modelov z krajín ako bývalá ČSSR či ZSSR, súčasná Slovenská republika, Česká republika, USA, Nemecko, Rusko, Francúzsko, Taliansko či z exotických krajín Južná Afrika, India, Izrael. Zatiaľ posledným policajným modelom, ktorý mi pribudol do zbierky v týchto dňoch, je Škoda 1202 Verejná bezpečnosť z roku 1964.

Kde hľadáš nové kusy do zbierky? Komunikuješ aj s inými zberateľmi? Akým spôsobom? Konajú sa burzy alebo výstavy zamerané na takýto druh zberateľstva?

V súčasnej dobe je mnoho možností, obchod, internet či burza. Som aj členom Slovenského klubu zberateľov modelov a na klubovej stránke na Facebooku máme možnosť modely predať, vymeniť alebo dať do aukcie. Tieto možnosti najčastejšie využívam aj ja. Samozrejme, zberatelia medzi sebou najčastejšie komunikujú po nete. Keď sa už pýtaš na burzy a výstavy, áno, konajú sa, aj keď v tejto dobe korony je veľmi ťažké niečo také usporiadať.

Martin Lokša

Zimná scenéria s modelom auta Škoda 1000 MB, dioráma firmy ModelsNavigator vyrobená v limitovanom náklade 50 ks pri príležitosti Vianoc v roku 2019

Vianoce a zima 1944 – 1945 v Nemeckej

■ Prežívanie tohtoročných Vianoc bude poznačené koronavírusovou krízou. Naše zaužívané predstavy o tom, ako tráviť tento sviatočný čas, momentálne narážajú na realitu protiepidemiologických obmedzení. Po prečítaní nasledujúcich riadkov si však máme možnosť uvedomiť, že súčasná nepohoda zapríčinená pandémiou má ďaleko od neúprosnej vojnovnej reality, v ktorej ľudia žili na sklonku druhej svetovej vojny.

Zima pred 76 rokmi bola tuhá a krutá, poznačená dlhotrvajúcimi mrazmi. Naše obce boli obsadené nemeckým vojskom, ktoré po potlačení Slovenského národného povstania okupovalo povstalecké územie a snažilo sa ho „vyčistiť“ od partizánskych jednotiek a ukrývajúcich sa osôb.

V decembri prepadli partizáni na hradskej medzi Ráztockou a Bukovskou dolinou kolónu asi štyroch nemeckých nákladných aut. Bolo to v noci a partizáni spustili paľbu, z troch strán, takže Nemci mohli utekať len cez Hron. Muselo ich hodne padnúť, ale zistiť počet bolo ťažko, lebo hneď ráno mŕtvych a ranených poodvážali. Partizáni autá vyrabovali a podpálili.

Nemci začali byť obozretnejší. Nariadili vyňať všetky kríky okolo cesty a asi 20-metrový pás pri ceste z borovicovej hory. Vytínali ho zamestnanci z Dubovej, a maďarskí vojaci, ktorých bolo v dedine dosť veľa, ho odvážali. Väčšinou ho kladli po domoch, kde boli umiestnení.

Zbaviť sa nepohodlnej ulice sa Nemcom naskytla príležitosť. Bolo to v decembri pred Vianocami. Začalo to tým, že Nemci sa

V záhrade u Hôlikov v Nemeckej

Jednej z najtragickejších vojnových udalostí, ktorá sa začiatkom januára odohrala v nemečianskej vápenke, sme sa na stránkach našich Noviniek venovali už niekoľkokrát. Aký bol však život obyvateľov našich obcí, ktorý podliehal nariadeniam okupačného nemeckého komanda sídliaceho priamo v Nemeckej? Zalistujme trochu v Pamätnej knihe obce Nemecká. Obdobie SNP a časy po jeho potlačení dodatočne a s výraznou dávkou emócií opísal kronikár František Mitterpach. Po potlačení povstania v októbri 1944 odboj pokračoval partizánskou vojnou v horách...

Spojenie s partizánmi nebolo prerušené. Ako spojka bol Ján Slobodník a na druhej strane doliny bol Štefan Jablonský. Po večeroch bývali partizáni dosť častými hosťami v ulici nad Hronom a Nemci tam niečo tušili. Strach ich nútil k zvýšenej opatrnosti. „ALLES partizan“ bývala ich bežná odpoveď. Panický strach ľudí s nečistým svedomím ich mätal aj večerami. Nepohodlná im bola najmä tá ulica nad mostom, chceli sa jej zbaviť.

chceli zabaviť a usporiadali tanečnú zábavu. Dievčatá museli vyriadiť sálu v hostinci u Kindernayov a potom museli aj prísť na zábavu. Matky, plné strachu, odprevádzali dcéry na bál. Veď ktože v takom čase mohol myslieť na zábavu, keď nad hlavou cítili neistotu zo života.

Od Jána Slobodníka sa aj partizáni dozvedeli o zábave Nemcov a chceli im „zahrať do tanca“. Prepadli v noci strážu pri moste, vzali im guľomet a na moste hodili granát. Samozrejme, že Nemci ihneď urobili poplach a bolo po zábave. Začali vystreľovať rakety a spustili silnú paľbu smerom do ulice. Od sviečacích nábojov sa chytili Štellerovie humná, kde mávali uloženú slamu a seno. Týmto činom sa utíšil trochu ich hnev na tú noc. Šťastie pre dedinu bolo, že pri tom prepade nepadol ani jeden Nemec. Stráž pri moste mal vtedy Ukrajinec. Ale Nemci mali strach a chceli sa aj pomstiť. Hneď na druhý deň urobili v ulici prehliadku domov a okolia. V zemiakových jamách, ktoré mali tamojšia ľudia vykopané do vršku za Vengerov-Sojakov, našli kožený oblek, vojenské šaty, samopal a náboje. Viac im nebolo

treba. Dali vysťahovať celú ulicu. Kolkí sa vmestili, nahnali ich do prvej vojenskej budovy pri sklade v Ravni, ostatní sa porozchodili po dedine ku známym. Ľudia chápali svojich a vzali ich medzi seba. Celá dedina žila v tie dni v napätí a očakávaní zrážky a výbuchu. Boli to pamätné vianočné sviatky lásky a pokoja. Už sa skoro zabúdalo na prázdnu ulicu nad Hronom, myslelo sa, že to prejde hladko, že Nemci len strašili. Ale oni na ňu nezaбудli. Rozgúrážení, chceli po svojsky privítať Nový rok – rok 1945, a tak v noci do Nového roku spustili paľbu do prázdnych pokojných domkov a popodpaľovali ich. A tak sa v noci ľudia prebúdzali a hľadali, ako im plamene zloby človeka a nenávisti

zimu s nami pekne prežil, keby... Jedného večera zaklopali Nemci na dvere. Jeden vedel po slovensky. Legitimácie. Samozrejme nemal. Vyhovoril sa, že mu legitimácia zhorela v ulici. Ten jeden prekladal. Poklepal moju matku po pleci, že dobre, že pôjde s nimi na komando, zajtra ho budú Nemečani poznať a potom ho pustia. A ráno, keď som išiel pozeráť ulicu, mi ľudia vraveli, že ten, čo bol u nás, leží na Obecnej lúke za Búdkovci.“

Ako to bolo s ním ďalej, zavoláme si na pomoc tetku Búdkovie-Michelčkovú: „On išiel aj s Nemcom dolu dedinu, vedel, že je s ním zle. Pred Kováčov udrel Nemca, tento odpa-

Miesta, v ktorých sa odohrala tragédia partizána Jána Gubu: druhý zľava dom u Kováčov, pred ktorým sa partizán pokúsil ujsť nemeckému strážcovi.

oblizujú ich ťažko nadobudnuté drevené domčeky. Ulica vyhovela. Na druhej strane od jarčoka zhoreli všetky domy od Schnírerov vyššie, na nemečianskej strane domky nad Katejovcov. Na Nový rok si išli chudobní uličania pozeráť zhoreniská a hriala ich aspoň útecha, že si životy pozachraňovali.

Ale týmto by nebola skončená kapitola o Ulici nad Hronom. Treba podotknúť, že jej druhá časť bola o to smutnejšia, že v nej nešlo o majetok, ale o život 22-ročného partizána. Aby tomuto porozumel aj neznámy, treba začať od začiatku, podľa rozprávania Jána Schníra, ktorý bol v nej ústrednou postavou.

„Bolo to začiatkom zimy, keď ma otec poslal na Štefanku, aby som išiel pozrieť, či nám niekto nekradne nachystané liesky. Nuž išiel som. Prídem na Štefanku, tam, kde začína leština, a tu počujem opatrné kroky, haluza sa mu zlomila pod nohou. Zastanem a čakám. Naraz sa ukázali štyria partizáni a jedna partizánka-ošetrovateľka. Prechádzali z Jasenia a boli celí premočení. Či by som im vraj chleba nedoniesol, že ma počkajú. Práve mala mama čerstvo napečeného, bolo to v sobotu, nuž mi dala celý a boli sme po zakálačke, nuž aj klobása sa priložila. Čakali ma. Jeden dával pozor. Ona im ho rozkrájala a ja som sa pobral domov. Prešiel som pár krokov a tu vidím, že jeden z nich ide z mnou. Nevedel som, čo si myslieť. Všetelijako mi bolo. Dobrehol ma, že či by som ho nemohol do nás doviesť, že len na 2-3 dni, že je celý premočený, premrznutý, že potom odíde. A skutočne, ukazoval mi ruky; po prstoch a hankách mal pluzgiere a mal ich napuchnuté. Doviedol som ho domov a tak bol a zostal u nás. Keď prišiel príkaz presťahovať sa do vojenských domov pri sklade, musel ísť s nami. Tým jeho štyrom kamarátom vystavil pán notár Trnovec legitimácie a odišli. Bol by tú

dol a on ušiel cestou popred nás a skryl sa do dutej vrby pri Hrone. Keď sa Nemec prebral, urobil poplach a s hliadkami ho tam našli. Vliekli ho so sebou a celou cestou ho bili. On kričal, prosil a keď prichádzali na dedinu, nejako sa mu podarilo vyšmyknúť im. Utekal dolu cestou do Ravni. Triasla som sa pri obloku, čo ak vbehne do mojích dvier, vypália ma. Ale utekal dolu. Nemci utekali za ním a strieľali, ale ho nemohli trafiť. Potom jeden z nich hodil za ním ručný granát a ten ho chytil. Potom ho tam na lúke ešte doriadili a rozišli sa.“

Takto sa skončila kapitola o Ulici nad Hronom a tak skončil život 22-ročný partizán Jozef Guba z Veľkých Uheriec. Potom asi o dva týždne prišla na nákladnom vlaku oplakať ho na jeho hrob aj jeho matka.

Ak že som hovoril o Ulici, nebolo by spravodlivé prejsť len jednou vetou Jána Slobodníka, ktorý tiež položil život na oltár vlasti. Pravdepodobne skončil tiež vo vápenke pred Ráztockou dolinou.

Na samom konci tejto ulice býval so svojou matkou Ján Slobodník. Kríval na jednu nohu od narodenia a šustroval tu pre dedinu. Často stvaňoval v požičanej sále u Štandov alebo na Obecnej lúke, práve na tej, kde bol zavraždený partizán Jozef Guba, hrdinov na javiskách. Nevadila mu tu ani krivá noha a nevadila mu ani v boji proti fašistom. Kto má srdce zapálené, ten nepozná prekážok. Aj on dokázal viac ako mnohí zdraví. On spájal za tmavých jesenných nocí dolinu s hofami. Po tej zába-ve Nemcov prišla do ich malého dreveného domčeka nemecká hliadka. Podkovy čižiem zazvonili. Strojné pohyby, nemilosrdný rozkaz a Jano šiel. Neľudské oči Nemcov sa stretali s prosiacimi očami matky-starenky. Zverský pohľad bodal, tiekli slzy. Zem vzdychala, ale sa neprepadla, ako si to ona vtedy želala. Podkovy čižiem zasa zazvonili, starenka vycedila slzy do zástery a syn sa viac nevrátil. Dobojoval.

Krutá bola tá zima v januári 1945, kedy sa rozbesnel krutý mráz. Armády ustupujúce z frontu sa zastavovali v dedine a často búchali na vráтка domkov. Kde otvorili, nahrnúli sa, kolkí sa vmestili po zemi. Len aspoň trošku tepla zacítiť.

Pri prehliadkach Nemcov po okolí dediny boli podpálené v januári Balážovie koliby Za Poliakovom, v ktorých mali uložené seno. Chceli zničiť všetko, čo len trošku mohlo pomôcť alebo poskytnúť úkryt partizánom. Pre toto vyhorela tiež Kindernayovie chata na Revišti a tiež aj koliba na seno. Po celom chotári dediny svietili po Nemcoch vyhoreniská. A nie len po chotári, ale aj v ľudských srdciach boli spáleniská a smútok.

Martin Lokša

Nemečiansky futbal v rokoch 1959 – 1961

(posledná časť úryvkov z futbalovej kroniky Jaroslava Majerčíka)

Záver zápiskov Jaroslava Majerčíka o futbale v obci tvorí opis jarnej časti súťaže z roku 1959 a dianie v rokoch 1960 a 1961 až do jeho odchodu na vojenčinu.

Sokol Nemecká – Radvaň 2 : 2

V nedeľu 19. IV. 1959 sa začala súťaž zápasom proti Sokolu Radvaň. Radvaňani sme mali vracať prehru z jeseni, ale boli sme radi aj remíze. Zostava: Mihaliska (Tišťan), Tišťan, Kondelčík, Jablonský II, Jablonský I, Prochádzka, Mitterpach, Majerčík, Skladaný, Mihaliska, Múka. Od prvého rozhodcu Šušu sme mali veľkú prevahu, nakoľko hostia nastúpili len desiat. Terén bol strašne rozmoknutý, čo vyhovovalo viacej hosťom. Po Jablonského II chybe sa ujali hostia vedenia. Do polčasu, čo ako sme sa usilovali vyrovnať, nedarilo sa. Nie a nie trafiť bránu. Hosťom sa zranil aj brankár, ale nastúpil ešte lepší. Do polčasu sa nič nezmenilo. Po prestávke sme vyrovnali Skladaným z jedenástky. Mali sme obrovskú prevahu, ale mali sme obrovskú smolu, nie a nie trafiť bránu. Naproti tomu hosťom sa všetko darilo. Všetko sa im darilo a aj sa ujali vedenia. Už nám povoľovali nervy. Do konca chýbalo len niekoľko sekúnd, keď Kondelčík zo šestnástky vyrovnal. Po zápase sme boli spokojní aj s chudobnou remízou. Najlepší: Kondelčík, Tišťan, Jablonský Ivan a Jaro. Brankára Mihalisku rozhodca Šuša vylúčil pre napadnutie súpera bez lopty. Nahradil ho Tišťan.

Nemecká – Sásová 10 : 0

V nedeľu 26. IV. 1959 sa konal druhý majstrovský futbalový zápas proti Sokolu Sásová. Zápas nemal najlepšiu úroveň, lebo sme mali absolútnu prevahu. Zostava: Mihaliska, Kondelčík, Skladaný, Jablonský, Jablonský, Múka, Tišťan, Pejko, Majerčík, Mihaliska, Prochádzka. Hneď od začiatku sme nasadili prudké tempo, ktoré na hosťov platilo. Gól sa zrodil až v 20. min. zásluhou Pejku. Druhý gól si dali hostia vlastný. Tak skončil polčas. Ešte do polčasu som nadstrelil dve žrde. Avšak po polčase som brankárovi vypíval loptu a scóroval som. Bránku skoro nik nezbadal, lebo som ju dal v čase, keď brankár prevádzal výkop. Na mieste stredného útočníka mi rezalo a dal som ešte tri góly. Ďalšie pripojil Mihaliska dva a Pejko a Kondelčík. Do konca sa nám podarilo nadstreliť ešte dve žrde. Potom prešla naša obrana do útoku a útok do obrany.

Tabuľka strelcov: Pejko 9, Majerčík 9, Mihaliska 7, Sojak I. 6, Skladaný 5.

Nemecká – Šalková 9 : 0

Pre prvý máj bola nedeľa preložená na sobotu a v nedeľu bol pracovný čas. Proti Šalkovej sme nastúpili takto: Mihaliska, Kondelčík, Skladaný (Sojak Z.), Jablonský, Múka, Tišťan, Mitterpach (Mihaliska), Majerčík, Pejko (Cеровský), Prochádzka. Od prvého hvizdu rozhodcu Michalčíka sme mali jasnú prevahu a hneď v prvých minútach, hoci tiesnený, v páde dal som prvý gól. Postupne sme nadobudli ešte väčšej prevahy a hralo sa len v šestnástke hostí. Do polčasu sme dali ešte štyri góly Tišťanom, Pejkom, Skladaným a mnou, keď som obišiel všetko, čo stálo v ceste. Po polčase sme pridali ešte štyri a tým aj zápas skončil. Prochádzkovi brankár kryl pokutový kop. Góly: Majerčík 3, Tišťan 2, Mitterpach, Skladaný, Pejko, Prochádzka dali po jednom.

Medzibrod – Nemecká 1 : 5

Zápas proti Medzibrodu bol tréningový. Nastúpili sme desiat, no i tak sme zvíťazili výrazne. Celý zápas sa hral vo veľkom tempe, čo bolo pre desiatich veľkým vysilením. Hrali sme bez

Skladaného, Kondelčíka, Prochádzku a Mitterpacha. Góly: Majerčík 2, Pejko 2 a Cerovský.

Slov. Lupča – Nemecká 0 : 4

Proti Lupči sme postavili to najlepšie: Mihaliska, Mihaliska, Skladaný, Jablonský, Jablonský, Múka, Cerovský, Majerčík, Kondelčík, Prochádzka, Sojak Z. Nový muž v útoku sa uviedol výborne, najmä jeho hlavičky boli bezvadné. Zaujímavosťou bolo, že všetky góly sme dali hlavou. Kondelčík dva, Mihaliska a ja. Od začiatku sme hrali veľmi nervózne, najmä keď nás začal piliť rozhodca. Domáci hrali veľmi tvrdo, na čo doplatil Igor, ktorý po zranení len statoval na krídle. Hoci zranený, zaznamenal pekný gól hlavou. Po tomto zápase sme bezpečne na čele so score 45 : 9. Zápas s Dubovou nemá vplyv na výsledok.

Iskra Dubová – Sokol Nemecká 1 : 7

V Dubovej sa konal 17. 5. 1959 druholigový zápas medzi Duklou Brezno a Kablom Topoľčanmi. Ako predzápas nastúpili dorastenci Dubovej a Nemeckej k majstrovskému zápasu. Za búrlivého potlesku našich fandov sme nastúpili takto: Mihaliska, Jablonský I, Skladaný, Sojak Z., Múka, Jablonský II, Tišťan, Majerčík, Kondelčík, Mihaliska, Cerovský. Hneď na začiatku sme útočili s vetrom v chrbte. Netrvalo dlho a ujali sme sa vedenia Kondelčíkom. O niekoľko minút na to ten istý hráč zaznamenal aj druhý gól. Mali sme obrovskú prevahu, ale nevedeli sme ju využiť. Naproti tomu podarilo sa Dubovcom znížiť. Hoci sme znervózneli, predsa sme zvýšili Mihaliskom na 3 : 1. Hneď na to som uzavrel skóre polčasu na 4 : 1. Od polčasu, hoci proti vetru, predsa sme mali prevahu. Veľkú príležitosť mal Mihaliska, no keď obišiel aj brankára, strelil poza. Hneď na to to napravil piatou brámkou. Po tomto som prišiel k slovu ja, dal som dva góly za sebou. Šiesty som dal tak, že som obišiel všetko aj brankára. Siedmy som dal opäť ja, keď som oklamal obranu a usmernil loptu pod žrd. Po zápase bolo mohutné hurá od našich fandov.

Tabuľka strelcov po zápase s Dubovou:

1. Majerčík 18
2. Pejko 12
3. Mihaliska 10
4. Sojak 6
5. Skladaný 6
6. Kondelčík 6
7. Mitterpach 5

Koniec futbalu v Nemeckej

Po tomto zápase sa dostal futbal v Nemeckej na svoj koniec. Jednak preto, že niektorí funkcionári z Dubovej mali o našich dorastencov veľký záujem a jednak preto, že v Nemeckej nebolo človeka, ktorý by bol pre futbal čo len prstom pohol.

Nakoniec sa obe jednoty dohodli na zlúčení, čoho „šikovný“ Dubovci veľmi dobre využili. Čo lepších dorastencov preradili do svojho prvého mužstva a ostatných nechali hrať za dorast v Dubovej. Je pravdou, že v Dubovej lepšie podmienky boli, ale futbal u našich chlapcov sa už nehral s takou chuťou ako doma. Z podmienok, ktoré sa kládli Dubovcom pri zlúčení, nebola splnená ani jedna. Až teraz zbadali Nemečani, akú chybu spravili, ale bolo už neskoro. Dubová mala naše legitimácie aj pečiatku Sokola, takže pánom bola ona. Naši dorastenci už pozoruhodnejšieho úspechu nedosiahli, až na turnaj v Jasení.

1960

Cez zimu začali už Nemečani uvažovať, ako by napravili svoju chybu. Do súťaže sa už prihlásiť nedalo, lebo súťaž sa hrala systémom jeseň – jar, takže mohli hrať len mimo konkurenciu. Hráčov síce veľa nebolo, ale začali hrať aj starší hráči ako Laco Fonfer, Franek, Sojak Lado, prestup z Jasenia ohlásil aj Lado Šarina. Na vojnu odišiel len Lado Pejko a Gido Zázrivec.

Hrali sme Nemečani proti Dubovcom a vyhrali sme veľmi vysoko. Hneď na budúcu nedeľu sme hrali majstrák a prehrali sme ho 2 : 1. Bola to veľmi nešťastná prehra, na ktorej najväčšiu vinu nesie rozhodca, ktorý nám neuznal dva regulérne góly Lackovičom. Po zápase Lackovič skoro plakal. Mne sa veľmi nedarilo. Bol som veľmi nervózny, hádam preto, že som hral prvý zápas v takej vysokej súťaži. Mal som dve príležitosti na skórovanie, lenže som prestrelil. Hral som pravé krídlo.

Zájazd mužstva Iskry Dubovej po Slovensku, zľava hore vedúci Smola, Vajcík, tréner a kapitán Lackovič, Kupec, Pšenko, Púchy, Smola, Meliška, Kološta, Skladaný, Tišťan, Ďurčík, dole Mihaliska, Majerčík, Kološta, Mikloš, Ďuriančík, Sojak, Michelčík.

Ale horšie to už bolo s prestupmi z Dubovej, ktorá nechcela niektorých hráčov uvoľniť. Tak sa stalo, že neuvoľnili mňa, Tišťana, Mihalisku, takže ak sme chceli hrať za Nemeckú, museli by sme len na čierno. V tom čase za mnou chodili viacerí funkcionári Iskry, aby som ostal, že ma budú stavať za prvé mužstvo. Lenže mne nevyhovovalo chodenie na tréning, takže som v zime vôbec netrénoval. Z roboty som chodil až večer a tréningy boli o tretej. No aj tak som v jarnej sezóne niekoľko zápasov zohral. Boli to zápasy proti Podbrezovej, Ondreju, Žiaru, vo Važci, na Piesku, Mokradi a dva priateľské s Nemeckou. Bolo to zaujímavé hrať proti kamošom, ktorí sa na mňa väčšinou hneváli. Pred zápasom niektorí na mňa sprosté vykrikovali a to ma najviac nahnevalo. Hádam preto som podal najväčší výkon práve z tohto dôvodu. Vyhrali sme 5 : 0 a na štyri góly som nahral a jeden som dal sám. Vtedy som hral pravé krídlo a držal ma Ivan Klinčík, potom prešiel Ivan Jablonský, no na mňa nič neplatilo. V odvete som hral zasa pre zmenu za Nemeckú, lebo Dubovcov bolo veľa a Nemečanov málo. Tentoraz sa mi opäť darilo a podarilo sa mi dať aj prvý gól. Vtedy skončil zápas remízou 2 : 2 a to bol veľký úspech Nemečanov. Po zápase bolo rečí až až a bolo aj malé posedenie pri poháriku...

Potom som hral za Dubovú ešte na turnaji v Jasení spolu s Igorom Mihaliskom a Jarom Jablonským. Hral som len od polčasu, avšak hra sa mi darila a hádam práve tento zápas rozhodol o mojom zaradení do prvého mužstva Iskry. Avšak veľa majstrákov som nehral. Pred prvým majstrákom, ktorý sa mal hrať vo Važci, sme boli celý mančaft na výlete okolo Slovenska, ktorý hradil ZV ROH. Boli sme v Dobšinej, odkiaľ mám aj niekoľko snímok. V Ružbachoch sme sa poriadne vykúpali, potom sme išli do Tatier a spali sme v Poprade. A nakoniec sme trénovali vo Važci na ihrisku, kde sa mal hrať prvý majstrák.

1961

Po tomto neúspechu ma futbal pomaly začal upúšťať, lebo v Dubovej nebol dobrý kolektív, a tak ma to čoraz viac ťahalo medzi kamošov späť do Nemeckej. V Nemeckej som mal tiež vystavenú legitimáciu, takže som mohol hrať aj v Dubovej, aj v Nemeckej. U nás to bolo, samozrejme, na čierno. V Dubovej som to už nemohol vydržať a na jar som už hrával v Nemeckej, ale s väčšou chuťou a medzi kamošmi.

V jeseň odišli na vojnu Jaro Jablonský a Emo Mihaliska a tým sa automaticky oslabil aj futbal v Nemeckej. Na jar, keď som začal hrať, bola Nemecká na čele tabuľky a bola reálna nádej na postup. Bolo to už na jar roku 1961. Vtedy mi už na Dubovej nezáležalo a čoraz viac som myslel na vojnu.

Medzi moje najkrajšie spomienky patril zápas v Brezne. Začali sme už s desiatimi hráčmi a pískal nám môj terajší švagor z Jasenia. V útoku sme boli len štyria, aj to na krídle bol dorastenec Hyrka. To bola moja výhoda na manévrovanie. Dal som štyri góly a všetko sa mi darilo. Jeden som dal tak, že som obišiel aj brankára. Po zápase sme išli spoločne na Sokolskú zábavu a pitia bolo až veľa, to za tie štyri góly. Nemecká vyššiu súťaž vykopala, ale zato Dubovci mi nedali ani teraz pokoj. Ešte jeden zápas som hral za Dubovú a to bolo v Selciach. Prehrali sme 3 : 1 a hral som spolu s Janom Chromekom na krídle. A to už bolo tesne pred vojnou. Na vojnu som narukoval na Sliač, kde som sa dostal tiež medzi futbalistov. Ešte pred narukovaním som ohlásil prestup späť do Nemeckej.

Martin Lokša

Centrum včasnej intervencie MISERICORDIA

MILÍ RODIČIA

Centrum včasnej intervencie poskytuje podporné, poradenské a odborné služby rodinám s **predčasne narodenými deťmi** a s deťmi **so zdravotným znevýhodnením, rizikovým vývinom alebo zdravotným postihnutím**.

Cieľom služby včasnej intervencie je **zameranie sa nielen na dieťa, ale komplexne na celú rodinu a potreby jej jednotlivých členov**.

Odborný tím (špeciálny pedagóg, psychológ, sociálny pracovník, fyzioterapeut) vzájomne úzko spolupracuje a rodinu ako hlavného partnera zapája do celého priebehu ranej starostlivosti.

Služba včasnej intervencie je poskytovaná **bezplatne**.

Čo ponúkame:

1. Pomoc pri zvládaní náročnej životnej situácie.
2. Partnerský prístup k vám a celej rodine.
3. Informácie z rôznych oblastí, napr. sociálne dávky, odborníci v regióne, možnosti podpory pre vás ako rodičov alebo vaše dieťaťko.
4. Podpora celej rodiny a jej kompetencií.
5. Podpora pri fungovaní v širšom sociálnom prostredí.
6. Podpora vývinu dieťaťa v rámci bežných denných činností.
7. Vzdelávanie rodičov na odborné témy.
8. Stretávanie sa rodičov v skupinkách.
9. Príprava rodiny aj dieťaťa na prechod do materskej školy.

Kontakt: tel: 0910 777 194, e-mail: vcasnaintervenciabrezno@gmail.com

Facebook: Centrum včasnej intervencie Misericordia

Skype: Centrum včasnej intervencie Brezno

S hlbokým zármutkom oznamujeme,
že nás dňa 9. decembra 2020
vo veku 69 rokov
navždy opustil náš spoluobčan, dlhoročný
a obetavý pracovník obecného úradu

Peter Oroš

Spomíname s úctou a vďakou

Obecný úrad Nemecká

Do manželstva vstúpili

Saskia Nováková a Peter Pleva

Narodili sa

Linda Brašeňová (Dubová)

Opustili nás

Peter Oroš z Nemeckej (69-ročný)
Pavel Kamzík z Nemeckej (64-ročný)
Jozef Horvát z Dubovej (69-ročný)